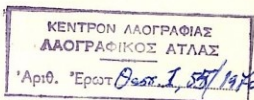

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβρ. 1969 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) *Ἀρδαρίου*
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Τριμερίων* ..
Νομοῦ *Τριμερίων*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Θεόδωρος*
Τσέβριος ἐπάγγελμα *δημοδιδάσκαλος* ...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Τριμερίων*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον *18*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἀθανάσιος Καζόρητας* β) *Εὐάγγερος* *Δερσέμης*
ἡλικία *80, 60* γραμματικαὶ γνώσεις *Αἰμακισμῶ*
Σταγείων τόπος καταγωγῆς
Ἀρδαρίου
β) *Εὐάγγερος* *Καζόρης* *ἐτὸς 62* *Ἀπρ. Σταγείων Ἀρδαρίου*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Ὡς πεδινὰ καὶ ὀρεινὰ καὶ τὰ χωρία*
δεὰ σποράν καὶ οἱ γόφοι διὰ βοσκήν τῶν ποιμνίων ..
Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ὡπῆρχον χωρισταί*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονὰς κλπ.
ἢ ἰδιοκτησίαι ἀνήκον εἰς Ἕλληνας γαιοκτῆμονας
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν μέχρι τῆς θάνατός του, διότι*
δενεμένην μετὰ τὴν ἐκείνου θάνατον

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ὁ.ε. καίτοι καὶ ἀσχροῦνται συγχρόνως ἐν τὴν γεωργίαν καὶ ἐν κτηνοτροφίαν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ἀσχροῦνται μόνον ἐν τὴν γεωργίαν*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰργάζοντο ὅροι ο.ε. καίτοι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῶν τέκνων*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) *Κολλῆγοι . . . Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; . . . ἤλπιον καὶ καὶ ἀνεκέρησεν*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) *Εἰς εἶδος . .*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Αἶν . . . Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάζαι . . . ἐξ ἄλλων ἀνεκέρησεν*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Αἶν . . . Ἐχρησιμοποιοῦντο δοῦλοι*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπὶ ἤγειναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Αἶν . . . ἀνεκέρησεν καὶ ἐκ τῶν μερικῶν νέων ο.ε. ὁμοίως μετέβαινον ἐν*

β) Ἐπὶ ἤγειναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάζαι ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Αἶν . . . ἐπὶ ἤγειναν ἐκ τῶν ἀγροικῶν δι' ἐργασίαν ἢ οἰκογενεῶν ἐν . . . σιδηρουργοί -- 2 --*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο με καῦσιν καὶ με κάλυψιν μετὰ τὸν θερισμόν.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἦ. ἀρχαῖς ρωσικαῖς ἐκτε μετὰ τὴν Β' παγκόσμιον πόλεμον καὶ ἐδραμεῖς ἀπὸ τοῦ 1956 -*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Ἦ. σιδηροῦν ἄροτρον ἀρχαῖς ἀπὸ τοῦ 1932 καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1950 -*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Ἦ. ἀρχαῖς ρωσικαῖς καὶ σιδηροῦν μονόφτερον ἄροτρον καὶ ἄροτρον ἐκ κατασκευῆς ἐκ τοῦ ἀρχαίου τοῦ Ἰεραίου.*

.....

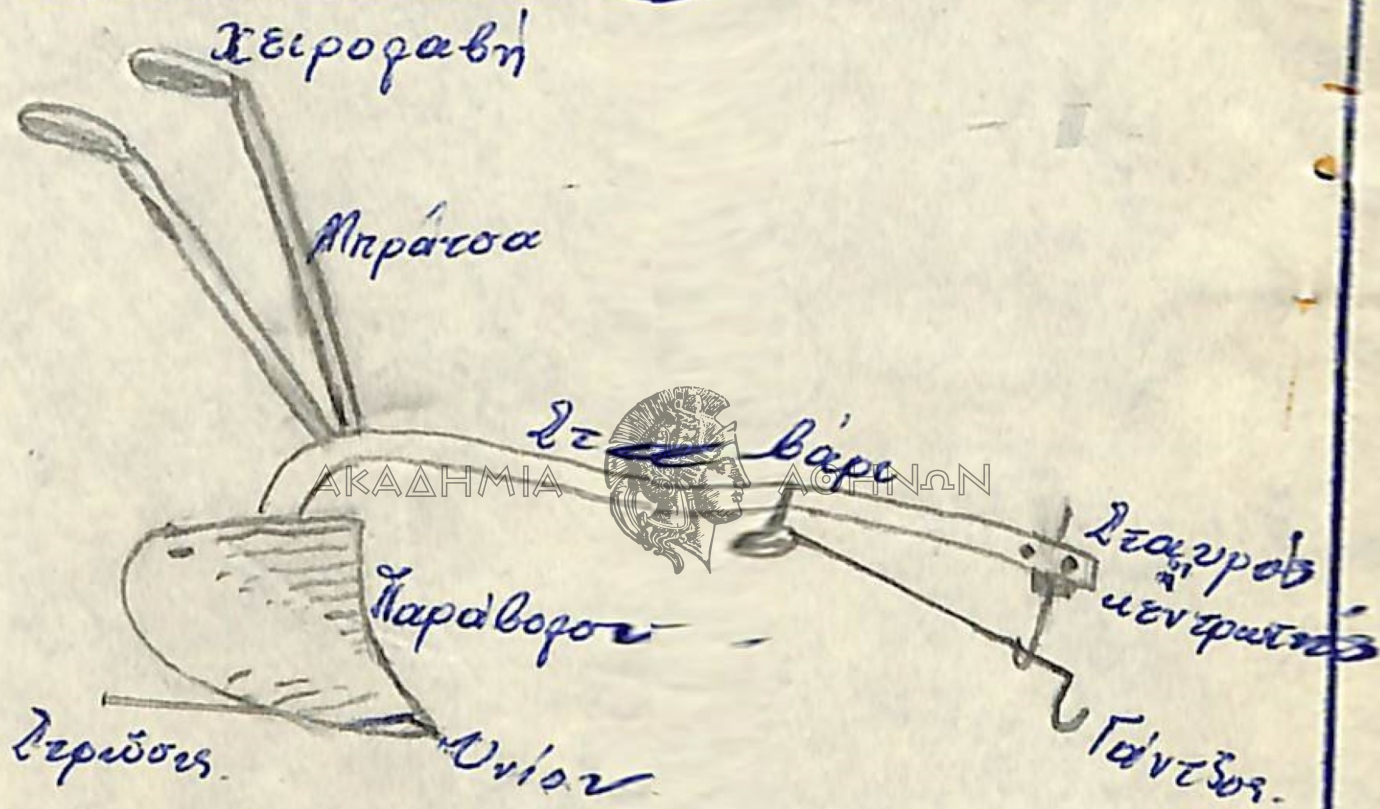
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *Προροαβή* .. 4. *Ὀρίον* 10. *Σταυροῦς*
2. *Μικρά τριγων* .. 5. 8.
3. *Στερεοῖς* 6. 9. *Σταυροῦς* ..

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *1960*

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. *Ἀέτ. ἔκρημακοπήδη*

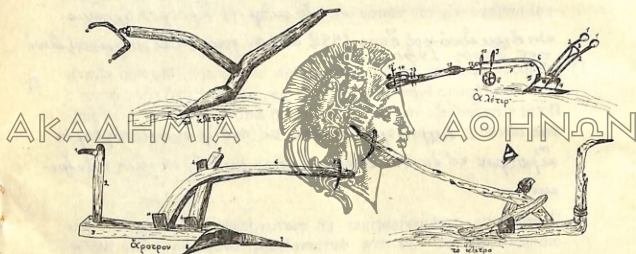

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ἀντ. ἐκρησμοποιεῖται*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *χρησιμοποιεῖται ἀπὸ 1958*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *τὸ ξύλινον ἄροτρον κατασκευάσαντες οὗτοι ἴδιοι γεωργοὶ καὶ οὐκ αὐτὸς κρησσοῦντες καὶ εἰς τὸ αὐτὸν ἐναρτηθέντες ἀπὸ αὐτῶν ἐκρησσοῦνται. ὅτι...*
ὡς γεωργοὶ οὐκ ἐκρησσοῦνται...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραῖ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *Ἐκρησμοποιεῖται ὁ αὐτὸς ὡς ἐντὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ*

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

*Ἰδ. ὕνιαν. τοῦ ξυλίνου ἀρότρου. ἦτο μιᾶς μορφῆς ...
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν. τῶν χωρα-
φειῶν. γήκετον. δὲν ἀρροφιοποιεῖται καὶ ποιεῖτον.*

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *Τριγωνικὴν*

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *Ἐκ σιδήρου*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)

*Ἰδ. τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ξυλίνου
ἀρότρου. ἀρροφιοποιεῖται. δὲν κρένται ἀρίδι καὶ ξυλοφαῖ -*

- 8) α) Διὰ τὸν ἄρτονον (ζευγάρισμα, ὄργανον) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . *Βόες, ἵπποι, ὄνοι καὶ βοῦντες...*
- β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργανον δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐκρησιμοποιοῦντο. ὄνοι καὶ σκαπτοὶ. ὄν...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ὄνο ἀναγκαῖος. ὁ ζυγός.....*

Σχεδιάσατε την μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύ-
λια κλπ.).

Պարտի ետ. ծրագ. մե. քալ. և իսկ Երեւան
քալ. և իսկ Երեւան Եւ ծրագ. մե. քալ. և իսկ Երեւան

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως την μορφή των ζευλών του ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Η πορφηρέα βενζογλυκονική οξείνη είναι ως αναβόμωτο το
πρώτον από τα διυρίσματα --

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). : *Ο. κρήνος . δ. ἀφάτος . προσδένεται . ἐδ. ἐδ. . .*

ἀρα εἰς τὸ ὄργανον φέρεται· ζούρα·.....

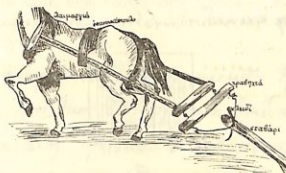
- 12) 'Από πότε γίνεται το ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Κύριον. πρὸ. π. 8. 1940*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Αἰ. ἀγέρας.....

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

Ἡ σκευὴ τοῦ ἀρόρου εἶναι· καὶ ἡνία, ἢ κεφαλαρεῖ, ἢ ρα-
μφορέα, καὶ σαμαράκι, δύο ἀρβύλας καὶ αὐτὰραρες.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀρόρου ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ἀρόρου εἶναι καὶ ἐργάζεται καὶ τὴν
γυναῖκα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Δύο ἀρσενικοὶ βοῦνται σήμερον. Ζεύονται ἀροτρα.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...Ὁ ζεύξιμον
γίνεται μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἀρσενικοὺς καὶ καὶ ἀρσενικὴν
σὺν δύο ἀρσενικοῖς. 1.2. ἐκαστοῦ εἰς.....

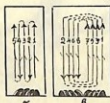
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Ὁ γεωργὸς κατευθύνει καὶ ζευγνύεται. Ζεύει καὶ τὸ
ἀροτρα μετὰ σχοινί.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον. ἐπὶ ὄργωνται. ἐγίνετο. με ἀνοιγομένης αὐλακας. κατ'εὐθείαν γραμμὴν. ἐπεὶ εὐρίσκον. ὀργόνεσθαι

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα(β);

ὡς περιφερειακῶς.

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, τάμπες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

Ὡς σπορὰ. ἐγίνετο. καὶ γίνεται. καὶ σπορὰς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν;

Ἐχωρίζετο. με αὐλακιάν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον;

Ὁὐδαμῶς.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ὡς διάνοιξις. ἐπὶ αὐλάκων. ἐγίνετο. καὶ γίνεται. καθέτως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

Ἐν ἁλωνκα. καὶ ὀργώματα. σποράς.

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Ἄρα ἐν σποράν. καὶ δημητριακῶν. ἐγίνοντο καὶ .
γίνονται. ἐν ἁλων. ἔν. ὀργώματα. ἐν ἁλων. καὶ .
γεωργία. ἔσθ. ἡρασία. καὶ . διβόλισμα. ἔν. μακά .
ἀνθροκίον. μήνα. καὶ ἔν. μακά. ἐν σποράν.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἄρα φυτεύονται. κηπευτικῶν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν.

Καὶ καὶ . ὅταν ἐκείνην. κηπευτικῶν. καὶ . ἐν ἁλων.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἔν. ἔ. δύο. ἀνθροκίον. καὶ . ἀνθροκίον.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Ἀρροτρίασεις. καὶ . καὶ . καὶ

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

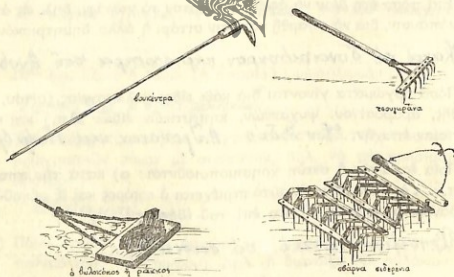
Καθορίζονται με ἐργαλεὺς τῆ σιδηρᾶν ράβδου, πρὸς τοῖς ἔχει κορυφοειδῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Γίνεται σβάρνισμα.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Δεί. διαγράφων κέρη εἰς ἄγρον καὶ κήν. ἐργαλεῖον καὶ.....

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Εργασίες διαδ. μαθητών και αναφορές είναι και
κατασκευές, π.χ. καθ. διαδ. ζήτων, ήτοι βασικών,
δομημάτων, εφάρτα σιδερένια, καραμά και καραμά

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
Ἰὸν ἀφ' ὁδοῦ καὶ καὶ δώματα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην εἰς τὸ ὄργωμα εἶναι μέγα τὸ ἀναμενεῖται καὶ γέγονται βοηθοὶ -
- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.
Ἐκαλλιεργοῦντο καὶ ἴδια χωράφια εἰς καὶ δώματα Ἐκαλλιεργοῦντο καὶ καὶ διημεριάζονται μετὰ κατὰ τὴν εὐερεῖαν -
- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
Ἰὸν ἀναμενεῖται εἶναι καὶ τὴν εὐερεῖαν διημεριάζονται καὶ καὶ δώματα ἀγροῦ εἰς κατὰ τὴν εὐερεῖαν:
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.
Ἰὸν Ἐκαλλιεργοῦντο

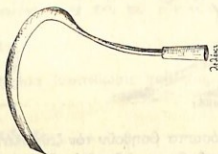
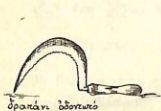
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Γαλ. δὴμηκερια καὶ ἐδερεῖσιν το μετὰ δὸδοντωσὶ
δρεπανίου

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δεν ἦσαν ἄλλα εἶδη δρεπανιοῦ οὐδε καὶ ἐλ-
νοει

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μετὰ πόσα ..

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

ἦτο δοντωτὴ ἢ οὐκ ἦτο δοντωτὴ

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἦτο ξύλινος

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ? *ἤφραδον. ἐκ. μακροτέρων. καὶ. ἐκ. μακρῶν.*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

Ἦτο. ὁ. θερισμὸς. μὲ. τὰς. χεῖρας. τῶν. γεωργῶν. μένον. ἐν. ὁ. ἡμέραν. χίνεσαι. διὰ. μηχανῶν.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

Ἐθερίζοντο. ἐκ. ὕψους. 0, 10 μ.

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

Μηκοφμαρξί.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

Οἱ. ἴδιοι. οἱ. θερισταὶ.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πολλὰ. δράγματα. μαζί. μὲ. τὰς. κεφαλὰς. καὶ. . σταχυῶν. πρὸς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

Ἰ. Οὐμαριδί

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Ἰ. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἄν. ἤρχοντο. οὐ. οὐ.
ἔρχοντο. θερισταὶ. ἀπὸ ἄλλων τόπων.

- 2) Πώς ἡμεῖνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκαπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

Ἰ. Οἱ θερισταὶ ἦσαν χωρικοὶ. συγκομιδῇ. ἢ φ. κ.
φ. κ. πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ ἐκβαλοῦν. κα.
καὶ εἰς σάκεα. τὴν ἀρχηγόθεν. εἰς τοὺς
τοὺς πρᾶξευ. μόνον. φ. κ. κ.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ἰ. Ἄν. ἐφερόν. οὐ. οὐ. καὶ χεῖρας.
οὐ. οὐ. καὶ τὴν μέσην.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

.....Ὀχι.....
.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ναί. καὶ καίτοι δὲ : α) καρφαγεῖν, β) ἡ Πανάμεινα, γ) καὶ δὲ πρὸς σπαιώτομαι στὸν δάφν. ναί.
καὶ ναι, ἔχοντες αὐτοσχεδῶντες φράσεις ὑπερὶ θερισμοῦ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἷς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Ἄν. ἀφήνουν τὰ ὑπόλοιπα μέρος ἀθέριστον.

.....
.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο μετὰ ἀπὸ καὶ δὲ ..
ὅπου ἂν ἄρρα καὶ ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν.

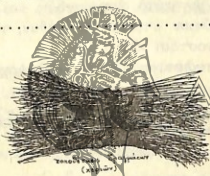
.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα. ἔρκετο ^{δύο} τῶν ἀνδρῶν. ἕνα . σὺ .
 ἀγκυρῆς . ἡ καίμαρον . γυναῖκες . ἡ ἀκροῦσας . ἔχρη-
 σιμοῦσας . διὰ τὸ δέσιμον . δεματιῶν . τὸ δὲσιμον .
 ἦτο . ἐκ τῶν ἡγερέων . σπάρτα καὶ . ἐδερίσκα καὶ . χαμηλὰ
 σὺ . ἔδαφος . διὰ καὶ . χωρὶς . κορβὴν . ἀγκυρῆς

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ὅταν . ἐπερκενε . ὁ δεματιῶν . καὶ . χωρὶς . συνε-
 κεντρώνοντο . καὶ . δεμάτια . εἰς . ἐν σημείῳ . καὶ .
 ἀγροῦ . κυριολεκτικῶς . (σ. βαλὺν) . καὶ . εἰς . τὸ μέσον
 καὶ . ἔρκετο . καὶ . δεμάτιασμα

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

κατὰ τὰς περιουσίας ἔσθ' ἵνα βῇ κατὰ κερ-
αμένα καὶ ἢ σπάρῃ ἀσπασα...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

κ. ἐξαγωγή γίνεται με ἄροτρον.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσπνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, ρίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἐσπνηθίζετο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων
κατὰ τὸν χειμῶνα με ξηρά χόρτα σανόν,
τριφύλλι καὶ ρίκον. Ο σανός ἐκείνη με κόβει
διακὰ καὶ κρεμάει καὶ ὁ θύει. Μὲ τὴν αὐτοξήρανση ἐγίνον
το δέματα ρικά (κορένη) καὶ μεταφέροντο εἰς τὸν ἀχυρῶνα.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Ἐθερίζετο τὸν ἴαυτον με κόσαν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ὀμοία με τὴν εἰκόνα τῆς σελίδος 12.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)
 'ὡς. ἐργαζομένη. ἐρηπιομοδοιοῦντα. καὶ. δεικνύουσα.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφεροντο. καὶ. καὶ. ἀγῶνι. ἔκει. ἐρίετο. δ. . .
 ἀγωνισμαὶ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετησεως;

Ὁ. χωρὸς. καλεῖται. ἀγῶνι. τὰ δεμάτια. ἐκτασσόμενα. καὶ. κατὰ. γραμμάς. ἐκίεθη. γραμμή. ἐμαζούνα. καὶ. ὡρη. συμμόνης. μέγρε. σου. κατὰ. . .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας αλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι;

Ὑπῆρχεν. ἀνέκαθεν. ἀγῶνι. ἐκ. καὶ. καὶ. ἀγωνισμὸν. καὶ. δημητριακῶν. καί. ἐκεῖ. ἐρίετο. δ. χωρὶς. α. καὶ. αἰσού. αἰσού. καὶ. ἄχυρα.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ὁ. ἀγῶνι. κατεσκευάζετο. ἔξω. καὶ. συνοικισμοῦ. καί. εἰς. σημεῖον. ποῦ. καὶ. ἀναρχῇ. ἀνεμος. δια. καὶ. ἀνέμια. . .

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀπὸ 20.ῆς Ἰουνίου ἕως 15.ης Ἰουλίου.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Τὸ εἶδος τοῦ ἀλωνιοῦ εἶναι χωματάλωνο.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

Διὰ καθαρισμοῦ μόνον.....

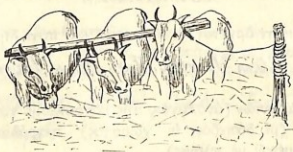
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁλα εἰς ὠρισμένην ἡμέραν.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰουδήποτε ἄλλον.

Η. παροδότησις. καὶν. δερματικῶν. γίνεσθαι. μακρὰ...
πραγμοῦς. ἔσσε. θυμίσθη. τὰ. μακρύνει. ἐπὶ. κρη. γου...
μήτην. σχεδόν. ὡς. καὶ. μέσον.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

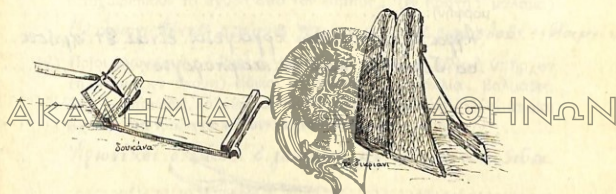
λήμερον. καὶ. ἀλώνισμα. γίνεσθαι. δια μηχανικῶν...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Ὁ ἀλωναρισμός ἐγένετο διὰ τοῦ ὁδοῦ, τριῶν ἢ καὶ ὡς ἀποκατα-
 ραν. ἦν ὡς, ἄλλα. ἔαυρον. δοκιμασθῆναι. καὶ ἐπὶ
 διδοίτω. ὡς ἡράκλ. καὶ ἐπὶ τῇ. ἡμεῖς. δὲν. ἐρη-
 σιμοῦσιν. ἀλλὰ ἢ ὁ δὲ ἡμεῖς. ἐγένετο διὰ ἀνθρώπου.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνια, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ἀκά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Ὁ δὲ τὰ δημητριακά. ἡγωνίζοντο. με δουλκάνια.
 καὶ. πατομοιάντας. με. τὰ. ἀνωτέρω. σχέδια.
 ταύτην. ἐπρομηθεύοντο. ἐν. μεταστήματι.
 ἐπὶ. πόρεως. ἐκ. τριμάζων.....

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀγωνισμός. ἤρχιζε. ἀφ' ὧς. πρωΐας. μὲ...
ἐστὶν. ἀνατολὴν. τοῦ. ἡλίου. ἢ. καὶ. ἀρχέσκειν. εἶν...
ὑπῆρχε. φρόσος. καὶ. διευόπτετο. κατὰ. ἐπ'...
δύσιν. τοῦ. ἡλίου. διὰ. καὶ. ἐκαταστῆθη. ἐπ'...
ἐωομένην.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἦρξαι ἀγωνιστικά. ἐργαλεῖα. εἶναι. ἐν. ἀρήσει...
τὰ. δικούλια. καὶ. το. καρποφόριον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

δουκράνι ἢ διχάλι

ΑΘΗΝΩΝ

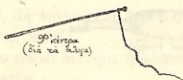
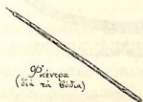
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

ἐστὶν. ἡμέραν. ὁ. γεωργός. μὲ. ἄρρα. μέση. τοῦ. αἵματος...
πέλοις. ἔκαστον. ἐκ. τοῦ. ἡλίου. καὶ. τοῦ. ἡλίου. δηλ...
δὴ. τοῦ. αἵματος. ὁ. ἡλίου. (αἵματος)

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦτο. ἐν. ἀρήσει. ἢ. βουκέντρι. μήκους. ἐκ. τοῦ. αἵματος...
ἐκ. τοῦ. αἵματος. μήκους.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ ἐργασία. τοῦ ἀλωνίσματος ἐξέφετο. ἡ στρώματι. καὶ. ἡγωνίζετο. ἐντὸς. δύο. τοῦ. θαλάσσιον. ἡμερῶν.*.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οἱ ἀγωνισθέντες. στάχυες. γέρονται. προτοῦ. λιχνισθοῦν. ἡ θαιμνίτι.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπᾶνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστᾶται καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ἀγωνίζε. ὁ ἴδιος. ὁ γεωργὸς. μὲ. ἰδικὰ. τοῦ. ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἄν. ὑπῆρχεν. καθαρότερον. εἰς. χρῆσιν. ἄλλα. μέσα. χωρισμοῦ. τοῦ. καρποῦ. ἀπὸ. τοὺς. στάχυν......

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

ὑπάρχει. καὶ. ἀρνημαθιῖται. τοιοῦτος. νόθος. ὀνομαζόμενος. ὡς. ὁ ἀρνητι. μόνον. διὰ. τὸν. χωρισμόν. τοῦ. ἀραβοσίτου

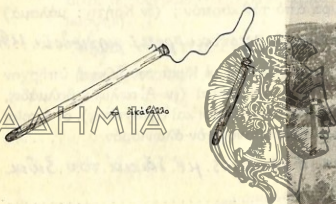
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *Γίνεται... χρήσις... κοπάνου*
εἰς... φακῆς... κασσίου... δια... φακῆς καὶ ρεβιθίου

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

Τὸ κοπάνισμα ἀνελαμβάνον· μόνον καὶ μέλη.....
ἐπὶ οἰκογενείαι.....
.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἄν. ἔγινετο...καπάνισμα.....
.....
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἰκατά, τὰ ἀλώνισμα. ἔγινοντο. τραγούδια. δηλω-
ται καὶ. καὶ. δ. Παπαγεώργη, καὶ. Κίτσου. ἡ μάνα, ἡ. Νταϊ-
ζιάνα, στοῦ. Παπαγεωργίου. τὴν. αὐτὴν. κ. ρ. η.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Ἀρχαῖς καὶ ἀγωνιστικῆς
μηχανῆς. ἔγινε τὸ πρῶτον. κατὰ. τοῦ. ἔτος. 1938

β'. Λίχνισμα

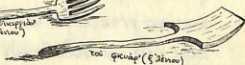
- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἔτοιμα-
μασμένοι. δεκά. τὰ. λίχνισμα. γίνονται. καὶ. λαμνίως. καὶ. ἡ
σωρεύεται. ἔγινετο. με. καὶ. καὶ. σὺν. τῇ. καὶ. τὰ. ἀπο-
φοίπαν. καὶ. σπρώματος. με. καὶ. πακαδί. ταν. ἡ. ἡ. καὶ. ἔχε
καὶ. καὶ. ἐμ. προσέειπεν. ἄκρον. σανίδαν. μήκους. 0,40 μ. καὶ. πλάτους
0,15 μ.

τοῦ δικιργιάν (εἰς ἄλωνα)

τοῦ δικιργιάν (εἰς ἄλωνα)

τοῦ φικιάν (εἰς ἄλωνα)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς εἶχε εἰρήνηκες σχῆμα...
10-15 μ. πλάτους. 1-1,50 μ. καὶ ὕψος. 0,80 μ. Αἰὰ τοῦ
βιγνίσματος εἰς αὐτὸς. καὶ αὐτὸς ἐκτετακέναι μίαν γραμμὴν
καὶ θέρχεται καὶ ἀνωδεν αὐτῇ. ἐποθετεῖτο. ὄρεανον..

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ ἀνέμισμα γίνεται μὲ ξύρινο. φτυάρι. ἢ καρπορδίου
κατὰ τὸ κατωτέρω σχέδιον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνᾶ εἰς τοῖς ἀνδράσι καὶ τοῖς γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἄλλοις
ἡμέτεροις μέντοι μέντοι τοῖς ἀνδράσι.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων. γέρονται καὶ κομίζονται
καὶ πρὸς τὸν ἀνθρώπου. Ταῦτα εἰς τὴν πόλιν συνηθίζονται
καὶ νὰ γίνεται καὶ δεύτερον ἀλώνισμα. ἄλλοις ἀνθρώποις
καὶ διὰ τὸ δοδοῖν ὡς τροφήν εἰς τὰ ζῷα καὶ ταῖς κοίταις.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεύσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Ἡ. ζευξίς διὰ τῶ. δεύτερον. ἐξωμίσματα γίνονται. ὡς καὶ
διὰ τῶ πρῶτου ἐξωμίσματα. ἄρζα. τὰ σπύρετρα. ἀεθμίζον-
ται. μυκητικῶς. τοῦτο γίνονται μόναν. διὰ τῶ. δημη-
τριακῶν.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ. διαλογή τοῦ καρποῦ γίνονται. ἀνὰ τὰ παραμείναν-
τα. ἀνδρῶν. τεμάχια. τῶν σταχυῶν (βούβαζα ἢ κάστα-
νοι κ.ἄ. μετὰ μύρενα. καζόμενα. ἐκ δερμόνων κ.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

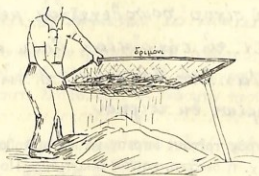
ΑΘΗΝΩΝ

ΚΟΣΚΙΝΟ ΠΑΛΙΟ ΔΕΡΜΟΝΟ

ΚΟΣΚΙΝΟ ἢ ΑΡΥΛΟΓΟΣ

ΔΕΡΜΟΝΟ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

ἄχαρ. τὸ ἀνέμιον. αὐτὸ χρησιμοποιεῖται. κούμικον καὶ δερμόνι. Ταῦτα εἶναι ματεσμεναφρένα. ἐν τοῖς μὲ. δ. παρ. καὶ ἔχει ἀχῆμα. κούμικον. ἴ. δ. δερμόνι. εἶναι διαμέτρον. 0,30. καὶ χρησιμοποιεῖται. διὰ καὶ κοττορ σιμύβαιζα. ἐν. ὡ. τὸ κούμικον. εἶναι μικρότερον. ἐν μέγεθος μὲ μικροτέρου. ὡς καὶ προηγουμένως εἶται δι' ἔργου σιμύβαιζα.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

ληνημαίβεται σωρὸς εἰς τὸν λατὸν. ἐρηγνύεται μετὰ τῆς ἐργασίας, συνήθως. δι' ὅρεκον. ἢ δι' ὅρεκον. αἰς. μένεται. μὲ. τὰ φτυάρι

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ὁ. παρὰ τὸ σίτου. σωροδεχέται. μετὰ σι. σιμύβαιζα καὶ δ. αἰτῶν. ἐν τὴν οἰκίαν. ὅπου. ἀδεαίβεται. ἐν τὴν γωνίαν. ἐν τὸν δωματίον. ἢ ἐν ἀρκάρι. ἐν. ὡ. γου. καὶ. κυρίως. ἐν τοῖς μὲ.

- γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἐκρεμαστέα καταβρόχθῃ· καὶ δένεται ἐν τῇ γαλακτέμονι· θένεται ἤρχετο αὐτοῦ προσώδως· ἐν τῷ ἀγῶνι ἢ καὶ εἰ ἐκείνηται αὐτοῦ· ἢ μέτρηται ἐκ νεο· μετὰ μου βέτη (20 ἀκτιάδες) καὶ τὸ πομπηράνι (2 ὀκάδες)

μυσοκόλι

κούτλο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγοφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετὰ τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Εἰς τὸ ἀγῶνι δέν· καταβρόχθοντο· ἄλλα βάρη· εἰς εἶδος· τὸ ἀγοφυλακιάτικο, τὸ γυφτιάτικο καὶ τὸ παιναδι-
ατικό· καταβρόχθοντο· ἐν τῷ σπύρι· Ἀνά· ἐξω· διερχον-
το· οἷτοι· καὶ ἐράμβανον· τὸ δεικνύμενα.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

ἢ παραγωγή· ἀφ' ἐκείνης ἐκεί· ἐξω· τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας· ἐν τῷ ἀγῶνι.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι· Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἀγρυῶνα ἀδαδουμειοντω. καὶ
ἀγρυῶνα. ἐντός. καὶ. χωρίου. καὶ. πηγάτον. καὶ. οὐ-
μείας.*.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Οἱ μαγνύεροι. αὐαίμεν. ἔδρα γέροντα. σὺ. ἀξά. καὶ. ἀνός.
καὶ. δερμά. καὶ. καὶ. δημω. καὶ. δὲ. καὶ. ἀρησιμειύσων.
καὶ. εὐόρος. καὶ. ἐργασία. αὐτή. ἐρέμετα. καὶ. σά. καὶ. μα. καὶ.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Τοιαύτη. πρευτή. ἐν. σταχύνων. συνηδίζεσθαι. καὶ. γίνεται.
πρὸ. τοῦ. θερισμοῦ. καὶ. πρευτή. ἐν. σταχύνων. συνηδίζεσθαι. καὶ. συ-
νηδίζεσθαι. ἐν. τῷ. εἰκονοστάσιον.*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *καὶ. πρευτή. ἐν. σταχύνων.
ἐν. σταχύνων. καὶ. συνηδίζεσθαι. ἐν. τῷ. εἰκονοστάσιον. μέχρι.
σὺ. εὐόρος. ἐν. τῷ. εἰκονοστάσιον. καὶ. εὐόρος.*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ ἀνάμμα. φωτιάς. γίνεται. καὶ. Πάσχα......

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Τὴν. νύκτα. καὶ. ἀναστασιως. ἐν. τὴν. κορυφήν....

ἐν. τῷ. τόρῳ......

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).. *ἡ φω-
τιά αὕτη γέρεται καὶ φανός. κ.*.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παῖδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...
τὴν πυράν ἀνάπτουν. παιδία......

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;
*ταὶ παιδία συλλέγουν. ξύλα, θάμνους, βότρυς, ..
σαύρα καὶ βύρρα ἀπὸ τοὺς ἀγροῦς.*.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
*ἡ συγκέντρωσις γίνεται ἐν σαρὰν κατὰ τὸ θυ-
πατὸν μεραγύτερον καὶ ὑψηλότερον. εἴσε κατὰ
τὸ ἀνακμα. ἐπὶ κορυφῇ καὶ ἀνεκρίνεται αὐτὸ
πρὸς τὸ ἀνακμα.*.....

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

*τὴν νύκτα τῆς ἀναστασεως οἱ νεαροὶ τοῦ χωρίου ..
ἀμνηστῶνται. ἐν τῷ ἀνακμα τῆς πυρᾶς. Μερικοὶ τοῦ-
των κρύπτονται κρησίον τοῦ σαρὰν μετὰ τῶν ὑψηλὰ πρὸς
μαῦσιν καὶ μόρις ἀκουσθῇ ὁ παρμόσυνος. καὶ ὁ παρμόσ
ἐπὶ τῆς ἀναστασεως ἐρχονται καὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν.*

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)
*καθοστίνονται ἄγροι νεοὶ καὶ ἀρρασκομίσουν. ξύλα ..
για. καὶ δυναμίσουν. ἀεροπλάτην. ἡ πυρά. εἰσε εἶναι
ἐμφανὴ. ἐν μακρυτέραις ἀναστασεως. -*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ